

Sejmovi 24. marca v Slov. Gradcu; 24. marca v Ljubnem; 26. marca v Dobovi, v Kamei, v Teharjih, v Selnici na Dravi; 27. marca pri sv. Križu v Slatini, v Podplatih; 29. marca v Reichenburgu, v Laškem; 30. marca v Brašlovcih, v Lembergu.

Dopisi.

Iz Maribora. V sosednih škofijah, v graški, koroški, in kranjski so za ponovljenje pravega cerkvenega petja ustanovili društva sv. Cecilije kot podružnice velikega društva, ki obsega že celo Nemčijo in velik del Avstrije. Pri nas so pa prijatelji cerkvenega petja pod vodstvom stolnega organista g. Maniha začeli uriti se v glasbenskih umotvorih najizvrstnejšega cerkvenega skladatelja Palestrina-ta. Na god sv. Jožefa, patrona štajerske dežele, je blizu 60 pevcev in pevkinj pri veliki meši, katero so milostljivi g. knez in škof opravljali, zapelo eno izmed meš Palestrinatovih: missa brevis 1. Mnogim se je petje čudno, ker nenavadno zdelo, a tisti, ki smo lani poslušali koralno petje pri VI. obnem zboru društva sv. Cecilije v Gradcu, rečemo, da so ovi pevci nepričakovano izvrstno prepevali, zlasti Kyrie in pa Benedictus je bilo premilo poslušati. Res hvaležni moramo biti, da se je tudi v naši stolni cerkvi zglasila ena izmed veličastnih skladb neumrlega Palestrina-ta. Veliko zaslug ima tukaj stolni kaplan g. Hrzič. Slišimo, da se isti pevci urijo tudi za prednašanje glasovite meše: missa papae Marcelli. Za takrat bi želeli določniše izgovarjanje latinskih besed, kar ovemu koralnemu prepevanju daje pravo moč. — Znanstvena prednašanja v višji realki se nadaljujejo in je 13. marca g. profesor Navratil govoril o metamorfozah ali telesnih spremembah pri živalih. Zanimivega predmeta je prišlo toliko ljudi poslušat, da vsi niso dobili prostora. — Znan Brandstetter, od celjske sodnije kot goljuf obsojen, je sedaj v Karli v Gradcu zaprt. — Njegov prijatelj Seidl se še vedno ne more ločiti od županovanja v Kamei, čeravno so se ga tam ljudje močno naveličali in komaj čakajo, da bi ta iz „Pemskega privandranu“ človek brž nove odbornike k volitvi novega župana pozval in — šila in kopita pobral!

Iz Pohorja. Pri nas pravijo, kakoršen je Martovšek — tak je sušec mesec. Beseda Martovšek je mislim okrajšana od Martinovšek, to je: mesec, v katerem se obhaja god sv. Martina, namreč listopad. In res ta pregovor je ohranil svojo staro pravico. Lanijski listopad je bil ročno v začetku zelo mrzel, potem je pa toliko snega padlo, da se je za nas le prehitro huda zima začela. Letošnji sušec je ravno tak. Prve dni je bil suh, občutljiv mraz, zdaj pa smo v debelem snegu. Hotli smo že kop v vinogradih začeti, pa morali smo motike v kot postaviti. Posamezni so sicer že svečana meseca svoje vinograde okopali, ker

je bilo vgodno vreme; ali vprašanje je: ali je taka zgodnja kop tudi dobra? Bomo že videli. Letos je pri nas trsov les čvrst in nadejati se je boljše trgatve mimo lanske, če zopet kaka tuma ne pride.

V neki sosedni fari so pred kratkim na zahtevanje celjske krvave sodnije mogli izkopati truplo ubitega mladenčca, ki je že skoraj pol leta v grobu ležalo, ter njegovo glavo poslati v Celje, kjer se je ravno sodba vršila črez ubijavca. To je veliko hrupa, straha in groze pouzročilo med ljudstvom, in druga ne čuješ, kamor prideš, kakor le od tega pogovarjati se. Res je to kaj nenavadnega in redkega. Ljudje pripovedujejo, da je mati ubitega večkrat na pokopališče hodila molit za rajnega in pri tej priliki potrta od silne žalosti rajnega jokaje klicala: Pavle! kje si! In zdaj ljudstvo poprašuje, kamo bo šla mati le zdaj klicat svojega sina, ko je njegova glava v Celju? Ljudje ne pomislijo, da mrtvec zdaj še tako močnega glasu ne čuje, naj leži že tu ali tam; čul pa bo enkrat trobentini glas in glas Sina božjega, ter bo vstal z vsemi svojimi udi, naj bi jih bil tudi veter raznesel na vse štiri strani širnega sveta!

Od Ljutomera. Po naključju mi je priletel v roke „Sl. Nar.“ št. 277. 1. l. in brž v njem zapazim dopis, v katerem ima nekdo mnogo dela z našim izglednim učiteljem ali kakor pravimo „školnikom“. Hočem mu kratko odgovoriti v našem listu v „Sl. Gosp.“, ki ga na kmetih zelo čislamo. Res deluje v Ljutomeru v 4 razrednici 7 učiteljskih moči in trdim, da črez izglednega učitelja veliko ni nobeden razun g. Lapajnet. On je mož bil in še je, da bi se mu težko enak našel, akoravno ga zajemci nič ne porajajo, to pa zaradi tega, ker se njim ne vtika v društva in je sam za sebe. Očita se mu njegovo premoženje, menda bi ga pisatelj rad imel. Premoženje je njegovo in pa na pošten način pridobljeno; kar pa je poštenega, je dovoljeno vsakemu imeti in pošteno uživati. G. Postružnik je star in premožen pa še vedno rad vsako delo opravlja. Ne sramuje se nikder dela, ne v cerkvi pa ne drugod. Pisatelj mu tudi oponaša oznanila, petje v cerkvi in or glanje, to menda zato, ker bi rad on ove groši dobil. V Ljutomeru deluje res 7 učiteljev, v star ali pred liberalni dobi pa 4 in mi, ki smo v star dobi v šolo hodili, še upamo prek sedanjih učenecv s znanostjo skočiti. Nismo prišli zaslepljeni i šole domu, ne v verskih in ne v drugih rečeh kakor sedaj, ko šolar izstopi, pa ne zna niti prašanj iz katekizma, a razuzdanosti in hudobij pa črez mero. To se nam kaže pri predpostavni nanku, da stareji ljudje vedó in znajo natanko en in druge resnice verske; sedaj izšolani otroci p slabo. Ni nas pustil g. P., da bi prišli nevedne domu, ampak razlagal in kazal nam je v posebn urah, kolikor mu je bilo mogoče razne vednos. Sedaj pa ima šola „šolski vrt“ in nekoliko stot drevesc v njem, da njih hodijo po zimi zajci str gat, za zlahtnjenje in kazanje drevesc otrokom

se malo stori, stroške pa vendar imamo. Bili smo šolarji in so nas vsi ljubili in tudi mi nje, potem pa se po svetu razšropili. Eni stojijo pred altarjem in darujejo vsemogočnemu Bogu daritev sv. meše. Drugi ozdravljajo ljudi in njim pomagajo k zdravju. Tretji nosijo sablje in puške. Četrti imajo svoje delavna orodja okoli sebe in delajo rokodelstvo. Peti nosijo motike, sekire, kose itd. Jaz pa za plugom hodim in po gorica h trto obdelujem in po vrtu drevje sadim, zraven pa tudi živino redim. Dekleta so pridne gospodinje. Vsi pa smo in ostanemo vselej hvaležni izglednemu učitelju gospodu Postružniku.

Iz ptujske okolice. Začetkom tekočega meseca naselil se je v Ptuj, kder hoče stalno prebivati, novi na mesto rajnega gospoda Hafnerja imenovani okrajni šolski nadzornik (Bezirksschulinspektor) g. Janez Ranar, bivši nadučitelj v laškem trgu. Začel je svoj nadzorniško-šolski posel pred nekajimi dnevi s tem, da je obe ptujski privatni dekliški šoli neizmerno „strogo“ preiskaval in izpitaval. Lehko si mislite strah in grozo ubogih učiteljic, pa tudi nežnih deklinic, katere je mučil od $\frac{3}{4}$ 8 v jutru do $\frac{1}{2}$ 1 popoldne, in pa od dveh do petih na večer, čeravno obe šoli nimate ne vem še 30 učenk ne. Tudi je bila v poprejšnjih časih navada, z nežnim spolom bolj uljudno in prijazno občeovati, ta novi g. nadzornik pa se je neki odlikoval s čudno neotesanostjo; kar drl se je in vpil strašansko in vse od konca do kraja samo le grajal. Gospod nadzornik! dovolite nam eno besedo. Če so Vam privatne šole tako hudi trn v peti, prepovejte in zaprite jih; če pa tega po obstoječih postavah ne morete, pustite jim mirno življenje in ne mučite nedolžnih ljudi. Saj je to tako celemu svetu znano, da se otroci v privatnih šolah stokrat več naučijo, kakor v javnih! „Inšpicirajte“ rajši javne mestne šole bolj pogosto; našli boste v 3. in 4. razredu dečkov na izbir, ki še brati ne vejo; našli boste celo v 5. razredu učencev, ki še vseh črk ne poznajo. Če želite lahko Vam postrežemo prihodnjič z imeni! —rak.

Iz okraja šmarskega pri Celju. V „Slov. Gosp.“ hoče nekdo v dopisu iz Žusema ondotni šolski poduk opravičevati ter omenja zato nekaj razlogov. Dopisnik navaja kot vzrok nevednosti šolske dece pomanjkljivost učnih pripomočkov. Vsakega učitelja pak je dolžnost in to mu tudi šolska postava velevala, skrbeti, da se šola s potrebnimi učnimi pripomočki oskrbi, kar občina tudi mnogo ne stane, ako se jih vsako leto nekaj priskrbi. Znano je, da so tudi drugod po hribih šole, koje mora deca obiskovati, a vsled tega se vendar ne more reči, da bi v takih šolah bil povsod neznaten napredek, temveč smem reči, da se tudi tam vspešno napreduje, kjer je marljiv in za svoj važen poklic izobražen učitelj. Starišem žusemske mladine pa je dobro znano, kako odlično so učenci pri konecletni skušnji krščanski nauk

znali, ker imajo izvrstnega gospoda kateheta; in to je bil jasen dokaz, da bi mladina tudi v drugih šolskih predmetih lahko bolje napredovala. Konečno naj še tudi povem, da žusemski dopisnik pisatelja onega dopisa nikdar podučevati ni videl ali slišal pa ga tudi menda ne bode.

Iz Konjic. (Strašna nesreča) se je snoči 19. t. m. v Oplotnici prigodila. Roparji so vlomili v hišo Leopolda Magerlna; deklo, ki je bila sama doma, zaklali ter okoli 500 gld. srebra in zlata odnesli. Ko gospodar z gospodinjo po noči domu pride, najde vrata odprta, deklo, Ano Gajšekovo po imenu, mrtvo, hišo oropano. Še po noči se je nesreča c. k. žandarmeriji v Konjice naznanila. Vse si prizadeva zločinom na sled priti. Bog daj uspeha! Uboga dekla, vedno lepega obnašanja, bila je še včeraj jutro pri sv. obhajilu. Bog ji daj dobro! Če se kaj takega godi v sredi velike vesi, — kaj bodo ljudje na samoti počeli?

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Stiska med delavci postaja po mestih čedalje silnejša; na Dunaju je 11.000 ljudi brez zaslužka in 18.000 delavcev mora z polovico dneve zadovoljnih biti. Tem bolj surov je izrek dunajskega liberalca in bogatega knjigarja Gerolda-a, ki je sebe za mestnega odbornika ponujal rekoč: „delavci nimajo pravice obstanka; menjši obrtniki morajo zginiti pred fabrikami, kakor prejšnji vozači pred železnicami“. No, tukaj so pa svitli cesar pokazali, da stvar drobneje razvidijo, ker so nedavno ministrom Auerpergu in Stremajerju rekli, da ne bodo nove zakonske postavbe potrdili: „gospodje si glave belite, kako bi občno stisko odpravili, tožite, da imate veliko posla v državnem zboru, si pa vendar zraven čas kratite z tem, kako bi zbeglim mešnikom do bab pomagali, ali nimate nobenih drugih skrbi?“*) Kaj sta ministra odgovorila, tega nam dunajske novine skopo prekrivajo. — Državni zbor je sklenil postaviti zoper pijance — vsak pijanec v Galiskem in Bukovini bo zaprt do meseca dni ali plača 50 fl. kazni, če ga policija na stezi pobere — potem postavijo gledé tiskovne svobode, ki bo urednikom vsaj nekaj polajžbe donesla; listi se ne bodo smeli od policije brez sodnijske razsodbe grabiti ali konfiscirati; to sme storiti le, če list žali cesarja ali se pregreši zoper javno pravnost; tudi kavejca ostane cela, čeravno bi urednik obsojen bil. Tako se je sklenolo, vendar ni preveč upanja, da bode vse tako tudi obveljalo; ministri sklepa niso prav veseli. — Na južnem Tirolskem prebivajo večidel sami Italijani, katerim bi ustavoverci voljni bili v Tridentu dati poseben italijansk oddelek c. k. namestnije. To si moramo štajerski Slovenci dobro zapomniti. Kajti tudi nam nebi škodila slovenska ekspositura c. k. namestništva v Mariboru ali Celju. Prilično bomo o tej

*) „Kärntner Stimme“ števil. 11. Ured.